

## *Geloven in Vrede*

### Carolien Looman 'Time-out voor vrede'

**C**arolien Looman werkte de afgelopen jaren als betaalde kracht op het secretariaat van Vrouwen voor Vrede, en werkt nu nog als vrijwilligster in de redactie van de Nieuwsbrief en in de werkgroep WEL-dadig. In 2010 gaat ze een sabbatperiode in. Ik interview haar in het Franciscans Milieuproject Stoutenburg, waar Carolien leeft en werkt.

*Hoe ben je op het vredespad gekomen?*

Begin jaren negentig jaren liep ik een stuk mee met The Global Walk for a Livable World. Twee vrouwen, Carolyn Latierra en Judy Imai hadden de Verenigde Staten doorkruist en waren via Europa op weg naar Hiroshima. Ik leerde tijdens deze wandeltocht veel Nederlandse vredesvrouwen kennen. In Duitsland, in de buurt van Hameln dronken wij koffie met een vrouw die met haar groep de kerncentrale had geadopteerd. Iets wat me eerst vreemd in de oren klonk. Zij waren van mening dat je, omdat er nu toch eenmaal een kerncentrale was, er

beter positieve aandacht aan kon geven dan negatieve. Zij was er van overtuigd dat ieders veiligheid daar baat bij had. Deze houding verbaasde me, ontroerde me en zette me aan het denken.

Een andere vredestocht die me heeft beïnvloed, was de tocht dwars door de VS heen: de European Peace Pilgrimage. Ik maakte de principiële afweging om niet mee te gaan en hier in Nederland te blijven. Dat scheelde een grote, vervuilende vliegreis, en het militair industrieel complex, de kernenergie en kernwapens waartegen werd geprotesteerd, lag bij mij thuis ook op de stoep. Ik besloot in Ne-

Carolien als kok op Stoutenburg





*Carolien, tweede van links, in de redactie van de Nieuwsbrief 2007, van Vrouwen voor Vrede*

derland een solidariteitstocht te houden van Den Helder naar het Drielandenpunt. Samen met Anke Bosma en Ine Nijboer vormden we de vaste kern van de actie-wandeltocht “In Vredesnaam”. Onderweg voerden we actie beginnende bij de Marine in Den Helder en eindigend op het drielandenpunt, met tekst: ‘Laat liefde helen wat grenzen delen’ in het Duits, Frans, Engels en Nederlands. Onderweg hadden we regelmatig ludieke en serieuze acties of activiteiten; bomen planten, de herdenking van Tsjernobyl met een kraanvogelvrouw-actie, op Dodenherdenking om 12 uur ‘s middags een stiltekring in het plaatsje America voor de slachtoffers van de kernproeven in de Nevadawoestijn. Onderweg deelden we ook folders uit, gingen we in gesprek met voorbijgangers en sliepen we regelmatig bij vredesmensen. Bijzondere medelanderders die op hun eigen plek en op hun eigen manier aan vrede werken.

*Hoe ben je vredesvrouw geworden?*

In 1992 meldde ik mij bij Vrouwen voor Vrede in Nijmegen met de woorden: “Ik ben een vrouw en voor vrede, kan ik met jullie meedoen?” Ik bleek de jongste in de groep.

Ik vond het heel bijzonder, zulke bevlogen oudere vrouwen die aan vrede werkten: van kleine plaatselijke acties tot acties die verbindingen hadden met de Verenigde Naties. Van diepgaande studie tot discussie en verbindingen maken met inspiratie, bijvoorbeeld het boeddhisme van de Vietnamese monnik Thich Nhat Hanh. Ook leerde ik het ondersteunen van vrouwengroepen elders kennen, doordat één van de vrouwen in het Polisario-comité zat. Dat comité ondersteunde vrouwen die leefden in vluchtelingenkampen in de Westelijke Sahara. Mede door Vrouwen voor Vrede Nijmegen is de stedenband tussen Nijmegen en Pskov ontstaan. Ook leerde ik hoe je echt bouwt aan een plaatselijke groep, inclusief het opbellen van iedereen voor een actiedag of vergadering.

*Je ging ook naar landelijke vergaderingen van Vrouwen voor Vrede?*

Ja, en wat me zo opviel, was dat je in de landelijke coördinatiegroep – anders dan plaatselijk – alleen in gesprek was over acties. Verder werd er niets persoonlijks uitgewisseld. Het speelde een rol dat ik de vrouwen niet vanaf 1979 kende, en ze duidelijk van een andere generatie waren.

Zo kreeg ik als jongere een plekje in een beweging waarin bijna geen verloof was, maar waarin er ook geen nieuwe, jongere vrouwen bij kwamen. Als jongere kreeg ik dan ook de vraag hoe we er meer jongeren bij zouden kunnen betrekken.

Dat lukte ook mij niet, ook al probeerde ik met andere actiemodellen juist jonge vrouwen te bereiken. Ze kwamen soms wel, maar bleven niet: een teken van de tijd, waarin steeds meer in projecten wordt samengewerkt.

*Je hebt nu een ontwikkeling van achttien jaar als vredesvrouw. Je hebt op alles niveaus en op allerlei plekken, betaald en onbetaald, gewerkt. Wat heeft Vrouwen voor Vrede jou gebracht?*

“De rode draad is dat ik informatie en berichtgeving heel belangrijk vind. Daardoor werd ik in de Nijmeegse en de landelijke Nieuwsbrief actief en in de werkgroep WEL-dadig. Horen en doorgeven wat er plaatselijk, landelijk en internationaal gebeurt vanuit de veelzijdigheid van de vrouwenvredesbeweging. Vrouwen voor Vrede is een kraamkamer voor initiatieven in de breedste zin van het bouwen aan vrede. Daar hoorde ook het beginnen van een Wereldwinkel bij, achter Lokale Agenda 21 aangaan of het verkopen van tweedehands spullen zoals in Ridderkerk en dan met het verkregen geld projecten steunen. De steun aan vrouwen elders: zowel steun aan therapiecentra voor vrouwen in voormalig Joegoslavië als actie voeren om verkrachting tot oorlogsmisdrijf te laten uitroepen door de Verenigde Naties. Dat het milieu ertoe doet, dat vrouwen en mannen gelijkwaardig zijn. Inspirerend, hoe vrouwen dit alles vorm geven. Ik kan

goed met mannen samenwerken, het samen met vrouwen vredeswerk doen geeft me iets speciaals. Daardoor snap ik ook dat er aparte groepen zijn ontstaan, zoals dertig jaar geleden Vrouwen voor Vrede.

*Kun je iets meer vertellen over je plannen? Je hebt al op verschillende plekken gezegd dat 2010 een bijzonder vredesjaar voor jou gaat worden.*

Toen ik voor het eerste hoorde dat al in de oude heilige boeken iets staat over éénmaal per zeven jaar een periode van rust geven aan de natuur, en dat je dat ook naar mensen kunt vertalen, sprak me dat meteen aan. Een mogelijkheid om het roer om te gooien nadat je daar in rust bij hebt stilgestaan. Ik besepte dat er, als je ruimte maakt door niet te doen wat je gewoonlijk deed, ruimte komt voor iets nieuws of iets totaal anders. Ik loop al zeven jaar te vertellen dat ik dit wil. Veel mensen reageren positief en zouden het zelf ook wel willen, juist ook in de vredesbeweging. 2010 wordt voor mij in ieder geval een sabbatjaar op vredesgebied. Ik ben er van overtuigd: wereldvrede is mogelijk. Het is een kwestie van hele lange adem. Het werken aan vrede is inspirerend en soms ook erg deprimeerend. Voor loslaten is het nu de tijd. Ik ga op weg en ik weet nog niet waarheen, waar of wanneer het eindigt. Eerst ga ik onderzoeken naar wat er in mij aan de gang is, daar wil ik naar luisteren. Ik kan me anders teveel vastbijten in iets en er maar mee doorgaan. Soms moet er gewoon een knop om en daarom neem ik een ‘time-out voor vrede’.

*Lineke Schakenbos*